

Nació i Estat

Servir el propi país és la manera més eficaç i més a l'abast de tothom de servir la humanitat.

El món es va fent petit, però per a ésser ciutadà del món encara cal ésser ciutadà de la "civitas" pròpia. Al món no existeix l'home, sinó els homes. No hi ha la humanitat en abstracte, sinó que hi ha anglesos i alemanys, coreans i japonesos, espanyols i catalans. Per a ésser alguna cosa al món encara és necessari de sentir-se immers en una comunitat humana delimitada i caracteritzada, cordial i a l'abast. Allò que en diem la pàtria, la nació, com a palanca de projecció vers la humanitat.

La nació és per a l'home una possessió indiscutible i inalienable, mentre que l'estat és, de si, indiferent i canviable. Un home pot canviar d'estat, o un estat pot canviar radicalment de forma, però un home no pot llevar-se del damunt la pròpia nació, quan aquesta l'ha marcat amb la seva empremta inesborrable. Tampoc una nacionalitat no cessa ni canvia per reial decret, sinó que s'ha anat congriant, performant a través dels segles. Per a l'home, desnacionalitzar-se és degenerar-se.

Per salvar l'home de la despersonalització i de la massificació, hem de salvar per a ell un petit país fet a la seva mesura.

On és cohibida la nacionalitat, és cohibit l'home.

La nacionalitat constitueix una necessitat espiritual de l'home i, per això mateix, és per a ell un font de drets. L'home té dret a viure nacionalment, segons la seva pròpia nació -llengua, cultura, formes de vida i de pensament, tradicions-, i aquest dret és anterior a tots els drets que sobre l'home pugui invocar l'Estat.

El primer servei que l'Estat ha de prestar a l'home, és d'assegurar-li el dret a viure nacionalment. Dret que l'Estat espanyol ens nega als catalans en privar-nos de viure en català.

Quan l'Estat no assegura aquest dret, o quan es constitueix en obstacle, com és el nostre cas, aquest estat ha perdut el dret d'existir per a aquella nacionalitat discriminada. La desaparició d'un tal Estat és la premissa indispensable per a tot alliberament humà, social, polític i cultural dels qui el pateixen.

La Pàtria som els homes. Cal crear-nos una Pàtria on l'home del futur hi sigui possible.

L'home necessita tenir *els seus*, els qui, a part de totes les diferències personals, siguin bàsicament com ell. Que pensin des d'uns punts de partida comuns encara

que les idees puguin ésser divergents, que parlin la mateixa llengua encara que sigui per expressar opinions distintes. En *els seus* troba la pròpia família espiritual des d'on relacionar-se amb la diversitat de comunitats humanes. *Els seus* seran els continuadors de la seva obra i dels seus pensaments. L'home és immortal en *els seus*.

Un home sense *els seus*, per important que sigui, és un illot solitari, no és ningú. Resulta inofensiu per a les estructures de poder, encara que porti una metralleta sota l'aixela.

A l'home insolidari, com que no fa por, li donaran tota mena de llibertats. Li deixaran fer pessetes i turisme, podrà ballar sardanes i cantar cançons, fer folklore, esport i pornografia. Àdhuc li consentiran de dir penjaments del govern. Però no li permetran mai s'associar-se amb un altre que pensi com ell. No podrà intervenir comunitàriament -única manera d'intervenir-hi amb eficàcia- en la construcció social i política del país.

L'home insolidari, per més que s'ho pensi, no gaudeix mai de llibertat. *L'home només és lliure quan se sent fort*. I només se sent fort quan es troba formant part *dels seus*.

Per això el centro-totalitarisme espanyol, a un català sempre li permetrà de dir *jo*, però ni li consentirà mai de dir *nosaltres*.

El totalitarisme espanyol ens permet de satisfer tants egoismes individuals com puguem, però ens prohibeix de tenir cap aspiració de signe col·lectiu, cap desig de projectar-nos en una comunitat que ens identifiqi. I àdhuc a tenir cap idea pròpia sobre la vida comunitària. Ells sols, els colonitzadors, són els amos del país. Et permetran de tenir cotxe, però ells et marcaran els itineraris i et taxaran el carburant.

Només el petit Estat nacional, fet a la mesura de l'home pot salvar aquest enfront del perill de massificació que comporta la superpoblació i la supercivilització. El dia que hauran desaparegut del món les petites Pàtries carnals, haurà desaparegut el tipus històric d'home que hem conegut fins ara. I no pas per donar entrada al superhome.

No podem parlar dels problemes de convivència internacional o a l'interior dels estats. Ni podem pensar en la solució del problema d'Espanya ni en l'endegament legítim de la unitat europea, sense admetre prèviament la distinció entre *Nació* i *Estat*. *Nació*, comunitat natural, sorgida i consolidada espontàniament en el decurs dels segles, i *Estat*, entitat jurídic-administrativa, creació artificial i sovint abusiva i opressora, sobretot quan cada *Nació* no pot tenir el seu Estat propi.

Tota nacionalitat que es troba oprimida o encongida per un Estat foraster o plurinacional, té dret a organitzar-se un Estat independent pel seu compte.

L'Estat no és mai la Pàtria. La Pàtria és la Nació. La Pàtria és la forma sentimental de la Nació, de la mateixa manera que, segons Prat de la Riba, la Nació és la forma intel·lectual de la Pàtria. La Pàtria és la Nació sentida.

L'home no és fill de l'Estat, sinó de la Nació. La llengua, el folklore, l'alegria popular són producte de la nació. L'Estat no té esperit, és essencialment utilitari. Pot donar lleis, pot fundar centres d'ensenyament, però no pot crear una cultura ni desvetllar uns sentiments. La Nació és amable, l'Estat antipàtic. No hi ha dia de difunts més aclaparador que una celebració oficial, ni hi ha literatura més insuportable que la dels decrets i ordenances. L'única forma de fer l'Estat més amable, més humà, és que sigui nacional: cada Nació un Estat.

Aquesta és la fórmula ideal de la convivència internacional. I com que les veres nacionalitats són necessàriament petites, per evitar l'atomització cal establir el sistema confederal general, sense hegemonies ni colonialismes interiors. Si no és per aquest camí, ni arribarem mai a una vera unitat europea ni menys mundial.

Una forma o altra d'Estat és necessària, però la Nació és imprescindible. Per la Nació esdevenim homes amb drets de ciutadà, per l'Estat ens convertim en súbdits. L'home que ofega en si mateix el sentiment de Pàtria, de Nació, per substituir-lo per la idea de l'Estat, deixa d'ésser fill del seu país, ciutadà de qualsevol ciutadania, per esdevenir un número, una fitxa, un autòmata, un "hijo del cuerpo".

L'home naturalment té la seva Pàtria com naturalment té la seva mare. La mare engendra el fill, la Nació engendra l'home. La Pàtria, la nacionalitat, no poden ésser imposades a l'home per un decret de l'Estat, ni per les consignes d'un règim polític, de la mateixa manera que ningú no ve al món per una ordre del Butlletí Oficial. Els catalans tenim, des de fa molts segles, la nostra Pàtria, la nostra única Pàtria: Catalunya. Però, per dictat de l'Espanya oficial, ens és imposada una Pàtria nova, desconeguda i agressiva: en diuen Espanya.

L'Estat, necessari i tot, és, pel seu poder, l'enemic nat de l'home. La Nació, en canvi, és la que possibilita la realització de l'home.

La nacionalitat és aquell clima ambiental que converteix l'entitat individual home en una persona social i sociable, capaç de relacionar-se i solidaritzar-se amb els altres homes. La nacionalitat forneix la personalitat a l'home, el classifica i el qualifica, i el posa en relació amb la humanitat. La Nació crea l'ambient propici al desenvolupament de la personalitat, i en aquest ambient hom s'hi troba bé, hom s'hi adhereix sense violència. La Nació és la llar, l'escola, l'estadi i el santuari de l'home. Desnacionalitzar un home és deshumanitzar-lo, és capar-lo.

L'Estat, quan no és profundament democràtic, és sempre patrimoni d'uns quants; de castes, partit únic, grups de pressió econòmica, etc. La Nació és patrimoni de tots. I per a l'home humil és, moltes vegades, l'únic patrimoni.

És el patrimoni del poble menut. Qui no té prou personalitat o prou mitjans de tot ordre per fer-se una cultura, participa més que ningú i viu espiritualment de la cultura, de les idees i de l'ambient nacionals –cultura, idees i ambient que els estats opressors pretenen de supplantar, valent-se sobretot dels poderosos mitjans de comunicació social, per una falsa cultura oficial, per unes idees prefabricades i per la creació d'un clima i d'un ambient artificials. Per això les classes populars i treballadores han estat arreu el suport de la Nació, i no solen sentir, com les classes burgeses, la temptació de desertar-ne. Les classes poderoses són arreu –Rússia inclosa– el suport de l'Estat.

D'això en resulta que tota coacció antinacional és essencialment antidemocràtica, antisocial i antihumana. I en resulta també la contradicció en què cauen els indocumentats que tenen el nacionalisme per un prejudici burgès.

L'home no en té prou de poder satisfer totes les seves aspiracions individuals, tots els seus gustos, tots els seus egoïsmes. Quan li arriba la malaltia o la decrepitud veu com tota planificació d'àmbit personal és provisional i caduca. Aleshores necessita de sentir-se inserit i continuat en una comunitat humana, entranyable, seva, no jurídicament, sinó afectivament. És la Nació.

L'evolució brutal del món d'avui atempta a la pervivència del tipus de nacionalitat, de Pàtria que hem conegut fins ara, de base rural, ambientada per llegendes, tradicions i folklore. Però si volem que l'home no esdevingui una trista fitxa en una nova societat universalista i uniformada, caldrà que el petit món de cada home -allò que avui en diem Nació, Pàtria- trobi una nova forma i una nova expressió. Les diverses cultures diferenciades han de sobreviure a la internacionalització desitjable. Car possiblement seran l'únic instrument per a la supervivència d'aquestes famílies plenes d'humanitat -per tant imprescindibles per a l'home- que avui en diem Nacions.

Som a l'ocàs de tota una cultura. El món coneixerà noves formes polítiques, socials i econòmiques. Serà una altra era de la humanitat. Si som homes, hem d'entrar a la nova era com a catalans i mantenir-nos-hi com a catalans.

Els totalitarismes deixaten l'home. El totalitarisme espanyol, per absorbent i centralista, intenta deixatar la Nació Catalana, deixatar-nos com a poble, com a comunitat. Si un dia els Països Catalans arribaven a desaparèixer, els últims catalans -els qui ho serien de debò -car els altres ja faria temps que haguessin mort- en morir, moririen totalment. En llur persona i en llur continuïtat comunitària. Deixarien potser descendència física, però no descendència espiritual.

Tot centralisme és una forma de totalitarisme.

La Nació, la Pàtria, és un fet real, no una ideologia. Una pretesa “unidad de destino en lo universal” pot arribar a constituir una aliança entre Nacions, una confederació o un Estat. Però no pot ésser per si sola una Nació, una Pàtria.

El territori, els costums, el Dret, etc. no arriben per si sols a constituir una nacionalitat fins que es troben concretats en una consciència col·lectiva de la unitat que aquests mateixos elements han creat, i en una consciència col·lectiva de diferenciació amb els altres pobles.

Avui el món camina cap a l'home cosmopolita, cap a l'uniformisme de tècniques, de costums, àdhuc de llenguatge. La tècnica amenaça destruir la cultura. Podem arribar a una època *post cultural*. Serà més que la fi de l'humanisme, la fi de l'home. Per salvar l'home hem de salvar la cultura. Però la *cultura* no existeix: existeixen *les cultures*. Cada nacionalitat té la seva. La cultura nacional salvarà l'home, però la Nació salva la cultura nacional. La tasca digna i heroica dels catalans d'avui és de salvar, mantenir i engrandir la cultura catalana. I per això salvar, mantenir i consolidar la nacionalitat catalana.

El concepte de pàtria és únic i indivisible, i no s'amida per la grandària geogràfica o demogràfica, ni per la fortuna històrica d'un poble. Per això resulta d'una indigència intel·lectual aclaparadora la distinció entre “Patria Grande” i “Patria Chica”. Petita o gran, de Pàtria l'home només en té una, de la mateixa manera que només pot tenir una mare.

Ningú no té dret a atemptar contra la pròpia nacionalitat. Aquesta no és patrimoni exclusiu de cap individu, sinó de tota la comunitat, ni de cap generació determinada, sinó de tota la nissaga: dels presents, dels passats i dels qui vindran.

Renegar de la pròpia nacionalitat, és digne de degeneració i d'impotència. Parlem de la nacionalitat íntima, real, no de la del carnet d'identitat. Concretament, per als catalans parlem de la nacionalitat catalana. Renegar de la nacionalitat és un insult al propi naixement, és considerar-se fracassat d'origen. És ésser el món de frau, sense arrels, sense vinculació històrica.

Els signe més visible de deserció nacional és de substituir l'idioma propi per una llengua forastera. El degenerat que això fa té obligació d'emigrar a la seva nova Pàtria electiva. Ha perdut tots els drets al seu país d'origen.

Si un particular no té dret a desnacionalitzar-se, tampoc no té aquest dret una generació determinada, o la comunitat nacional en un moment donat de la seva història. Una Nació existeix o no existeix, independentment del dictamen d'una majoria momentània. Així com un individu desertor no desfà una comunitat, tampoc una generació envilida no pot desfer-la. Ni té dret a desfer-la. Individus i generacions han

conservat puixant i vivent la nacionalitat per a les generacions que vindran. Elles són els hereus de la nacionalitat, els qui un dia demanaran comptes a la generació covarda.

Hem de respectar la pròpia nacionalitat i la nacionalitat dels altres homes. Només un bàrbar pot atemptar contra una nacionalitat que no és la seva. Aquest és el cas revoltant de la bàrbara Espanya contra els Països Catalans. Però només un mal nascut pot atemptar contra la nacionalitat pròpia. Aquest és el cas llastimós de tants catalans degenerats. L'odi a la Pàtria dels altres és la base del crim de genocidi.

La perpetuació d'una nacionalitat, sobretot quan és desconeguda jurídicament com en el cas de la catalana, depèn de l'esforç conscient dels nacionals per mantenir-la. La nacionalitat catalana és la conquesta diària dels catalans. És Nació, en darrera instància, aquell poble que té la voluntat d'ésser-ho.

Hi ha nacionalitats antigues que perduren, d'altres que han desaparegut del mapa, engolides per un poble més fort, o víctimes de les vicissituds històriques, o diluïdes en llur pròpia vilesa. Els pobles que s'han deixat assimilar no viuen de cap manera. Han perdut llur nom propi, l'ànima pròpia, la iniciativa pròpia. Ja no tenen cap missió a fer, si no és obeir, treballar, pagar i callar. S'han despersonalitzat, s'han junyit com un quadrúpede al carro del vencedor. Les seves antigues glòries seran cantades en una altra llengua distinta de la dels qui les realitzaren. I les glòries que vindran ja no seran les seves: seran les de llurs amos. Ells hauran passat a la reserva. Uns altres parlaran per ells. Mai més no seran res i s'aniran extingint en l'anonimat més abjecte. Els seus descendents maleiran llur memòria.

El fet que el món camini cap a les grans unitats polítiques supranacionals, no contradiu pas la teoria nacionalista, ans li dóna més raons. Les grans unitats de caire continental que van insinuant-se, per una banda fan sobrerres moltes unitats estatals intermèdies, artificials i abusives, per exemple la unitat jurídica "Espanya" i per altra demana una descentralització a l'interior dels Estats actuals que vigoritzi tots els valors espirituals autòctons, sempre més necessaris com més gran és el conjunt que cal estructurar. Les nacionalitats han d'aportar a la unitat superior llurs vibracions característiques, llurs batecs vivents. Les grans unitats necessiten aquesta vida dringant de les nacionalitats que han d'integrar-les, si no volen esdevenir organismes merament funcionals, de conveniències, esterilitzats espiritualment, massificadors i despersonalitzadors de l'home. Panteons funeraris d'Estats fòssils.

Una Europa que fundés la unitat en el deixatament dels pobles -no dels Estats actuals, molts dels quals reclamen d'ésser dissolts- que han de donar-li vida, que imposés a tots la mateixa i única llengua oficial -la del més fort-, unes mateixes lleis interiors per a tots, una cultura única -a l'estil de l'Espanya unitària-, acabaria essent una Europa colonitzada per l'Estat que exercís l'hegemonia. La seva unitat resultaria

sempre precària i la seva eficàcia nul·la. Esdevindria un camp de concentració de pobles, tètric i convulsionat, com són ara aquells Estats unitaris que sembla que no tenen altra "misión en lo universal" que l'exercici de la violència, contra les nacionalitats monoritàries que oprimeixen i que es resisteixen a morir.

Tota teoria internacionalista ha d'humanitzar-se. Ha de racionalitzar-se, si vol ultrapassar el camp de la pura utopia.

En els pobles sotmesos es crea un estat de coses que no permet, sinó il·lusòriament, el desenvolupament integral i el reconeixement total de la persona. El nacionalisme, per tant, no lluita per unes idees, per un territori, per uns sentiments, encara que tot això entri a formar part del nacionalisme. El nacionalisme lluita bàsicament per alliberar uns homes.

Primer és l'home que l'Estat. L'únic règim polític humà és la democràcia, encara que no sigui el règim més fàcil. Quan la democràcia és impossible en un estat, la falla no és dels homes –com solen voler fer creure les castes usufructuàries d'aquell Estat– sinó de l'Estat mateix. Aleshores cal revisar i destruir, si no hi ha més remei, les essències constitutives d'aquell Estat.

L'Estat contemporani s'ha mostrat impotent per a resoldre els problemes de la convivència, de la supervivència de les nacionalitats i del progrés espiritual dels homes. Però s'ha mostrat eficaç per a les guerres. Així constitueix un obstacle per a la integració supranacional.

Per a aquesta integració és absurd voler partir dels Estats que, per naturalesa, han de dificultar-la. Cal partir de les realitats nacionals, que són realitats naturals. Edificar la societat internacional a partir dels Estats és començar la casa per la teulada. Edificar-la partint de la Nació, és començar-la per la base; car és començar per l'home.

Des d'aquest punt de vista, els principis anarquistes poden tenir actualitat.

Els grans Estats són fills d'una ideologia i són les ideologies les que porten les grans mortaldats. Les ideologies no solen avenir-se amb les realitats humanes i per això cal fer-les entrar amb el calçador de la violència. Espanya és fruit d'una ideologia i tots sabem la violència que ha ocasionat i ocasiona.

Contra les grans ideologies abstractes, hi ha la reivindicació dels fets humans naturals. El nacionalisme –el ver nacionalisme de Nació, no el fals nacionalisme d'Estat– és la reivindicació d'un fet natural. Contra l'Estat, la Nació.

Tota tirania pública és una tirania estatal.

Tot moviment nacionalista és un moviment contra un Estat determinat i tot genocidi antinacionalista és realitzat per un Estat sota la disfressa d'un altre nacionalisme.

La faç de l'Estat és, de si mateixa, tan repel·lent, que no gosa presentar-se sense la careta d'un nacionalisme, legítim, com en el cas de l'Estat nacional, o manllevat, com en el cas d'Espanya.

Hom ha parlat inconsideradament del fracàs del nacionalisme. Però allò que ha fracassat no ha estat el nacionalisme, sinó l'estatisme. No ha fracassat el principi de les nacionalitats, sinó el concepte d'*Estat sobirà*.

La sobirania no pertany a l'Estat, sinó a la Nació. Aquesta la delega a l'Estat. Però l'Estat, de si, no és una sobirania, sinó un servei. El fracàs ha estat de convertir un servei en sobirà absolut i absolutista.

L'Estat és per servir la Nació. No la Nació a l'Estat. A qui serveix l'Estat espanyol? A la destrucció de les nacionalitats peninsulars, en servei de l'imperialisme castellà. Serveix potser una nacionalitat, però no la nostra. I encara podríem escatir si de debò serveix la nacionalitat castellana.

Tot Estat que s'imposa a la Nació es constitueix en dictadura.

L'Estat espanyol és i ha estat essencialment antihispànic. Ha violentat sempre les realitats del país. L'Estat espanyol, tal com l'hem conegut de segles, és autènticament l'anti-Espanya.

Espanya no és un país, és una burocràcia. El buròcrata de l'administració espanyola sol ésser un poble diable mal educat, enemic del poble que el manté, amb manca de responsabilitat i excés d'ufana.

Els organismes burocràtics oficials d'Espanya han estat unes màquines perfectes d'engegar en sèrie els ciutadans a la merda. Una vergonya per a allò que diuen que representen i un insult per als governats.

A Catalunya han estat, de més a més, un instrument d'invasió demogràfica i de domini colonial.

L'Estat espanyol, dèspota, vividor, sangonera, paràsit, ha tingut en la seva estúpida burocràcia l'exponent més fidel.

Mai un Estat no pot reclamar cap dret sobre una nacionalitat. La majoria dels estats unitaris i centralistes han estat construïts sobre el robatori, el crim i la guerra. Només en una federació de pobles lliures tindrem homes lliures.

La solidaritat de classe és anterior a la solidaritat nacional. Això només pot admetre-ho qui no creu en altra cosa que en una utòpica revolució mundial. És a dir, qui pràcticament no creu en la vera i possible revolució. Fins ara, totes les revolucions de debò que hi ha hagut al món han estat nacionals, quan no nacionalistes.

La classe social no pot suplir la Nació en la formació de l'home. Tot poble té dret a l'emancipació nacional, encara que aquesta comporti el dret a la separació. Això és conseqüència del dret més elemental i més autèntic de l'home: el dret de triar.

Ningú que digui admetre els Drets de l'Home no pot negar, sense contradicció evident, els drets dels pobles.

No és l'Estat qui ha de diagnosticar la majoria d'edat d'una nacionalitat per constituir-se en Estat independent. Quan un poble vol de debò la independència té, per aquest sol fet, el dret a posseir-la.

L'Estat no pot *concedir* ni *atorgar* drets a cap nacionalitat. Car tota nacionalitat, pel sol fet d'existir, ja porta en si aquests drets. L'Estat té, però, l'obligació de reconèixer aquests drets i fomentar-los.

L'aplicació als Països Catalans de la doctrina nacionalista arriba en aquesta conclusió indefugible: els Països Catalans són una Nació, molt anterior a l'Estat espanyol. Per tant, molt anterior a l'anomenada "unidad espanyola". Els Països Catalans, des de la Pau dels Pirineus (1652), es troben dividits entre l'Estat espanyol i l'Estat francès. Es troben dominats i colonitzats per aquests dos Estats: situats enfront d'una pressió inusitada en el seu element material -llengua, cultura, etc.-; però tot i la crisi provocada per aquesta pressió, no han perdut encara el seu element formal: la consciència i la voluntat nacionals.

Espanya no és una Nació, sinó un estat compost d'una colla de nacionalitats: la basca, la gallega, la catalana, la castellana i l'andalusa. Però és un estat unitari, centralista i abusiu que nega aquestes nacionalitats, les estreny i les ofega. Pretén de substituir-les per una pretesa "nacionalidad espanyola", disfressa amb què Castella vol encobrir la seva abassegadora hegemonia. La *Nació espanyola*, per tant no existeix. L'Estat espanyol, malauradament, sí.

Per a nosaltres, catalans, els Països Catalans són la Nació, Europa podria ésser l'Estat i Espanya és l'obstacle.

Un rus, primer és rus que comunista, els fets canten. Un espanyol (llegiu: castellà), primer és espanyol que qualsevol altra cosa. Un català, dissortadament, primer és qualsevol altra cosa que català.

Un home no pot ésser internacionalista, si primer *no és*. I un home no és res internacionalment, si nacionalment no té una definició ben concreta. Un català no pot ésser internacionalista, si comença negant *allò que el fa ésser*, és a dir, la pròpia nacionalitat catalana; que és la fórmula, que el defineix i li dona personalitat per relacionar-s'hi.

Per a un català, l'espanyolisme és la fórmula més negativa de l'internacionalisme. Els Països Catalans avui no tenen fronteres pròpies que els sepa-

rin del món, Espanya sí: fronteres polítiques i espirituals. Espanya mai no ha sentit el món si no és per dominar-lo.

¿Per què ens diuen que el nacionalisme català està superat els mateixos que sostenen el nacionalisme espanyol? És que, per ara, encara és molt difícil de viure sense un nacionalisme.

Tot català ha de dir: quan de català només en quedi un, seré jo.

Nacionalisme català. Idees i pensaments de Mossèn Josep Armengou, pàg. 9-22.

